

Декларація прав дитини

(звернення дітей до дорослих)

- 1. Ми — діти світу. Хто б не були наші батьки, де б ми не жили і в що б не вірили, поведіться з нами як з рівними. Ми гідні того, щоб отримувати все найкраще з того, що може дати світ.**
- 2. Захищайте нас, щоб ми мали можливість рости гідно й вільно.**
- 3. Нехай у нас буде ім'я і земля, яку ми можемо назвати своєю.**
- 4. Ми не маємо мерзнути, і в нас має бути завжди дах над головою. Забезпечте нас їжею та місцем для ігор. Якщо ми захворіємо, то нам потрібен догляд.**
- 5. Якщо у нас є проблеми у фізичному чи розумовому розвитку, Ви ще більше дбайте про нас і враховуйте наші потреби.**
- 6. Дайте нам змогу жити в сім'ї. Якщо сім'я не може піклуватися про нас, то візьміть нас до себе.**
- 7. Добре навчайте нас, щоб ми могли бути щасливими та плідно прожили життя. Проте дайте нам можливість і гратися, щоб ми самі навчалися.**
- 8. Нехай у важку годину ми будемо першими, кому ви допоможете. Майбутнє світу залежить від нас.**
- 9. Захистіть нас від жорстокості й від тих, хто може погано з нами поводитися.**
- 10. Ростіть нас в умовах терпимості, свободи і любові. Коли ми виростемо, то пропагуватимемо розуміння між народами.**

Батьківський порадник першокласникам

Загальні стратегії, що пропагують позитивну поведінку та подолання труднощів і проблем у поведінці.

По можливості, ігноруйте негативну поведінку дитини та концентруйте увагу на позитивних рисах. Діти потребують уваги. Визначаючи позитивні риси в дітях, Ви мотивуєте їх поводити себе так якомога частіше.

Мотивуйте позитивну поведінку нагородами. Це можуть бути лише Ваша увага або доброзичливі слова.

Критикуйте поведінку, а не людину. Наприклад: "Битися не можна, тому що...", а не "ти поганий, тому що вступаєш у бійки".

Створюйте можливості для навчання. Наприклад; "Ти розбив чашку. Будь-ласка, не неси наступного разу стільки чашок, адже ти бачиш, що їх легко розбити".

Спонукайте дитину зрозуміти, що вона може помилятися, і це не становить загрози для Ваших стосунків із нею, вони не припиняться з причин того, що сталося.

Будьте твердими. Діти потребують почуватися в безпеці; частково ця безпека створюється знанням "правил".

Запобігайте конфліктній ситуації ще до того, як вона загострилася. Краще запобігти конфлікту, аніж вирішувати його.

Чітко наголошуйте, чого Ви очікуєте від поведінки дитини та що станеться, якщо вона щось зробить не так.

Не думайте, що діти уявляють, чого Ви хочете від них, а відтак чітко пояснюйте, "що саме" ви хочете, щоб вони зробили. Наприклад, не кажіть "не робіть безлад", а поясніть, що саме з того, що вони виконують, Ви називаєте безладом.

Використовуйте позитивне мовлення. Наприклад: замість "Не став туди чашку" скажіть "Постав чашку на стіл, а не на тумбочку". Таке спілкування дозволяє дитині взаємодіяти у позитивному середовищі, що підвищує її самооцінку.

Будьте справедливими і надавайте дітям можливість розповідати свої історії. Діти часто відчують себе жертвами і безсилими, вони повинні впевнитися в можливості стосунків із людьми, які їх не експлуатують.

Вмотивуйте позитивну поведінку дітей позитивними словами. Помічайте речі, які діти виконують добре. Позитивна реакція на сильні сторони дитини підвищує її самооцінку.

Дозволяйте дитині брати на себе відповідальність за благополуччя інших. Це підвищує значимість досягнень дитини та її самооцінку.

Підвищуйте почуття самоконтролю у дитини. Робіть це через надання їй можливості вибирати та приймати рішення, хоча не завжди доречно залишати за дитиною останнє слово. Це підвищує почуття дитини про відповідальність за своє життя та зменшує почуття безпомічності та вразливості. У такий спосіб дитина зрозуміє, що вона може отримати те, що потрібно, без "загравань".

Слухайте дитину та співчуйте їй почуттям / думкам, які дитина висловлює (або які, на Вашу думку, вона переживає), навіть якщо Ви не згодні з ними. Це дозволяє дитині зрозуміти, що Ви цікавитесь її життям, що Ви справедливі, що їй не потрібно "загравати", щоб бути почутою або отримати те, чого вона прагне.

Приблизьте дитину до себе, виведіть її з небезпечної ситуації. Хоча відсторонення від дитини на певний час може мати позитивний вплив, однією з проблем використання цього методу є те, що ним можна збільшити відчуття ізольованості та відторгнення дитини. Краще приблизити дитину до себе, аніж відштовхнути її, виводячи з небезпечної ситуації. Наприклад, якщо виникла бійка, краще запропонувати дитині піти разом з Вами, аніж відсилати її за чимось.

• Не перебільшуйте з покараннями. Запитайте себе (тільки чесно!), якби Ви були дитиною, чи здалося б Вам таке покарання справедливим?

Проте жарти не повинні доходити до висміювання або приниження дитини.

Вибачайтеся. Якщо Ви помилилися, якщо це доречно, то поясніть, чому Ви повелися саме так. Це показує дитині, що помилятися - це нормально, але також і те, що на помилках потрібно вчитися. Така поведінка сприятиме встановленню довіри і поваги.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Позбудьтеся у вашому спілкуванні з дітьми тих способів і форм впливу, які викликають у них протест чи негативну реакцію.

- Не фіксуйте увагу на невдачах.
- Допоможіть їй стати не такою, як ви, а собою.

Не ставтеся до дитячих проблем зверхньо: ноша життя дана кожному з його силами, і будьте певні, що дитині її ноша не легша, ніж вам ваша. А може й важча, бо у дитини ще нема звички.

1. Умійте любити чужу дитину. Ніколи не робіть чужій дитині те, що не хотіли, щоб інші зробили вашій.

Десять заповідей для батьків майбутнього першокласника

Починайте "забувати" про те, що ваша дитина маленька. Давайте їй посильну роботу вдома, визначте коло її обов'язків. Зробіть це м'яко: "який ти в нас уже великий, ми навіть можемо довірити тобі помити посуд".

Визначте загальні інтереси. Це можуть бути як пізнавальні інтереси (улюблені мультфільми, казки, ігри), так і життєві (обговорення сімейних проблем).

Залучайте дитину до економічних проблем родини. Поступово привчайте порівнювати ціни, орієнтуватися в сімейному бюджеті (наприклад, дайте гроші на хліб і на морозиво, коментуючи суму на той і на інший продукт).

Не лайте, а тим більше - не ображайте дитини в присутності сторонніх. Поважайте почуття й думки дитини. На скарги з боку навколишніх, навіть учителя або вихователя, відповідайте: "Спасибі, ми обов'язково поговоримо на цю тему".

Навчіть дитину ділитися своїми проблемами. Обговорюйте з нею конфліктні ситуації, що виникли з однолітками і дорослими. Щиро цікавтеся її думкою, тільки так ви зможете сформувати в неї правильну життєву позицію.

Постійно говоріть з дитиною. Розвиток мовлення - запорука гарного навчання. Були в театрі (цирку, кіно) - нехай розповість, що більше всього сподобалося. Слухайте уважно, ставте запитання, щоб дитина почувала, що це вам цікаво.

Відповідайте на кожне запитання дитини. Тільки в цьому випадку її пізнавальний інтерес ніколи не згасне.

Постарайтеся хоч іноді дивитися на світ очима вашої дитини. Бачити світ очима іншого - основа для взаєморозуміння.

Частіше хваліть вашу дитину. На скарги про те, що щось не виходить, відповідайте: "Вийде обов'язково, тільки потрібно ще раз спробувати". Формуйте високий рівень домагань. І самі вірте, що ваша дитина може все, потрібно тільки допомогти. Хваліть словом, усмішкою, ласкою й ніжністю.

Не будуйте ваші взаємини з дитиною на заборонах. Погодьтеся, що вони не завжди розумні. Завжди пояснюйте причини ваших вимог, якщо можливо, запропонуйте альтернативу. Повага до дитини зараз - фундамент шанобливого ставлення до вас тепер і в майбутньому.

Діагностика готовності дитини до школи

Знання й уявлення:

- Чи може дитина розповісти про своє місто, вулицю?
- Чи знає своє прізвище, ім'я, по батькові, членів своєї родини?
- Чи знає скільки їй років?
- Чи розрізняє кольори?
- Чи може назвати пори року і місяці, дні тижня?
- Чи розуміє поняття «зверху – низу», «зліва – справа», «над – під», «поряд», «збоку», «більший – менший» і т.п.

Пізнавальні процеси:

- Чи може здійснювати найпростішу класифікацію: живе-неживе, птахи-звірі, дерева-кущі-трави, фрукти-овочі ?
- Чи може помітити відсутність одного предмета серед 7 - 10?
- Чи розрізняє на слух значення слів, що відрізняються одним звуком: рука - ріка?
- Чи може назвати наступне число?
- Чи згадує казку за ілюстрацією?

Пізнавальна активність:

- Чи має бажання самостійно роздивлятися книги, ілюстрації в журналах?
- Чи слухає з бажанням, коли читають вголос?
- Чи запитує про значення незрозумілих слів?
- Чи ставить запитання ЧОМУ?
- Чи просить навчити чомусь? Чи з бажанням береться робити щось вперше в житті?

Мовленнєвий розвиток

- Чи чітко вимовляє слова?
- Чи правильно будує речення для вираження власної думки?
- Чи може переказати казку? Чи знає напам'ять вірші?
- Чи вдається дібрати потрібну інтонацію у розмові?
- Чи розмовляє з іграшками в процесі гри?
- Чи вільно спілкується з незнайомими?

Підготовленість руки до письма

- Чи правильно тримає ручку, олівець?
- Чи вправно зафарбовує олівцем зображення?
- Чи вміє малювати картинки?
- Чи вміє користуватись фарбами, пластиліном?
- Чи може вирізати ножицями з паперу прості фігури по лінії?
- Чи швидко може зібрати дрібні предмети (гудзики, квасолини ...)?

Емоційно-вольовий розвиток

- Чи виглядає веселою та задоволеною більшість часу?
- Чи швидко проходить страх, тривога?
- Чи швидко засинає? Чи спокійно спить? Як прокидається?
- Чи може посидіти спокійно 15 хв?
- Як піддається на умовляння?
- Чи вдається стримувати роздратування?
- Чи поводить ся пристойно за межами дому?

Гігієнічні навички та самообслуговування

- Чи вмивається зранку без примусу?
- Чи може самостійно приготувати необхідні речі для заняття, а потім прибрати робоче місце?
- Чи може самостійно одягнутись, зав'язати шнурки?
- Чи може самостійно відвідати туалет?
- Чи миє руки без нагадування?
- Чи зразу з береться виконувати прохання дорослих?

Пам'ятка для батьків

- Організуйте робоче місце дитини.
- Допмагайте у будь яких справах.
- Заохочуйте найменші успіхи дитини.
- Будьте терплячими.
- Щодня читайте дитині.
- Постійно розвивайте увагу, мислення.
- Давайте відповіді на кожне запитання.
- Розмовляйте спокійним тоном.
- Давайте дитині посильну роботу.
- Поважайте дитину як рівноправного члена родини.